

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Tav de heer P. Blokhuis
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Woerden, 7 mei 2019

Onderwerp : inbreng van Koninklijke Horeca Nederland op de internetconsultatie van het
wetsvoorstel voor wijziging van de Drank en Horecawet
Contact : 0348 489 423 / j.kant@khn.nl

Geachte heer Blokhuis,

Recent heeft u het voorstel voor wijziging van de Drank- en Horecawet voor internetconsultatie open gesteld. De Drank- en Horecawet is voor de horeca een belangrijk stuk wetgeving. De wet borgt hoe alcohol op een verantwoorde manier wordt verstrekt. Een belangrijk stuk wetgeving omwille van de volksgezondheid maar voor de horeca ook van belang omdat het directe invloed heeft op de bedrijfsvoering van met name die horecabedrijven waar alcohol wordt verstrekt.

Koninklijke Horeca Nederland (KHN) is met 20.000 aangesloten horecabedrijven dé belangenbehartiger voor horecaondernemers (ongeveer 45.000) in Nederland. Vanzelfsprekend maken we dan ook gebruik van de gelegenheid om onze reactie te geven op de concrete voorstellen.

In zijn algemeenheid kunnen we stellen dat de voorstellen zorgen voor een verbetering ten opzichte van de huidige Drank- en Horecawet. Desalniettemin denken we dat het wetsvoorstel nog beter kan. De hierna volgende inhoudelijke inbreng van KHN op het wetsvoorstel is ingedeeld in drie delen:

- Positieve onderdelen van het wetsvoorstel
- Aandachtspunten. Suggesties voor verbetering
- Wat zou er nog aan het wetsvoorstel moeten worden toegevoegd.

Positieve onderdelen van het wetsvoorstel

Alcoholwet

Wat KHN betreft is het volstrekt logisch dat de naam van de wet wordt veranderd in 'Alcoholwet'. Inhoudelijk een punt dat eerlijk gezegd niet van heel groot belang is, maar met dit voorstel wordt recht gedaan aan wat de wet inhoudelijk regelt. Namelijk heel kort gezegd de regels die

www.khn.nl

Koninklijke Horeca Nederland
Postbus 566
3440 AN Woerden
Pelmolenaan 10
3447 GW Woerden

T 0348 489 489
F 0348 489 400

info@khn.nl

betrekking hebben op de verkoop en het gebruik van alcohol. De voorgestelde naam dekt nu de strekking van de wet. KHN heeft hier voor gepleit, we zijn blij met dit voorstel.

Strafbaarstelling wederverstrekker

We juichen het toe dat in het wetsvoorstel wordt voorgesteld om volwassenen die alcohol doorgeven aan minderjarigen (ook) strafbaar te stellen. Wat KHN betreft een logische en noodzakelijke stap om de 'keten van verantwoordelijkheden' als het gaat om het verstrekken van alcohol sluitend te maken. Zoals in de Memorie van Toelichting onder ad III wordt vermeld krijgt 83% van de minderjarigen die alcohol drinken die alcohol van meerderjarige vrienden of familie. Een belangrijk doel van de Alcoholwet (en ook nu al van de Drank en Horecawet) is het voorkomen dat minderjarigen alcohol drinken. Onder andere om dat doel te bereiken is er een vergunningstelsel en is het uitgangspunt dat geen alcohol mag worden verkocht door verstrekkers (zoals horeca-ondernemers) als niet het identiteitsbewijs van de koper is gecontroleerd en vanzelfsprekend mag geen alcohol worden verkocht aan minderjarigen. Om ook de minderjarige zelf verantwoordelijk te kunnen houden voor zijn/haar gedrag is in de huidige wet sinds 2013 opgenomen dat de minderjarige zelf die alcohol voorhanden heeft (op een voor publiek toegankelijke plaats) strafbaar is.

KHN vindt het zoals gezegd volkomen logisch wanneer de tussenpersoon (meerderjarig) die alcohol koopt en vervolgens doorgeeft aan een minderjarige, in het spraakgebruik noemen we die persoon 'wederverstrekker', strafbaar is als hij/zij op een voor publiek toegankelijke plaats alcohol doorgeeft aan een minderjarige. Nu kan dit straffeloos gebeuren. We horen en zien in de horeca te vaak dat ouders en/of vrienden er eigenlijk geen enkel probleem in zien om alcohol te geven aan hun kinderen/vrienden. De strafbaarstelling zal naar onze verwachting niet alleen een financiële prikkel zijn om geen alcohol door te geven aan minderjarigen, het zal ook indirect leiden tot een verhoogd bewustzijn bij meerderjarigen waarom we het niet normaal moeten vinden dat we minderjarigen in de gelegenheid stellen om alcohol te drinken. Het zal bovendien discussies in de horeca voorkomen. Nog regelmatig ontstaan er bijvoorbeeld in restaurants discussies wanneer het personeel aan de jongeren aan tafel vraagt zich te legitimeren om de leeftijd te kunnen checken maar de ouders zeggen dat ze 'er toch bij zijn en zij het prima vinden wanneer hun zoon/dochter deze keer een glas alcohol krijgt'. Het feit dat de ouder zich ook schuldig maakt aan een strafbaar feit zal discussies helpen voorkomen.

Uitzondering strafbaarstelling 14- en 15-jarige (V)MBO-leerlingen

De huidige wet bepaalt kort gezegd dat je vanaf je 16-de dienst mag doen in een ruimte waar alcoholhoudende drank wordt geschonken. De huidige bepalingen leveren knelpunten op voor sommige leerlingen in het voortgezet onderwijs die een horeca-opleiding volgen. Horeca kun je niet alleen uit een boek leren, je leert vooral door te doen. Dat geldt zeker voor de (v)mbo-horecaopleidingen. Leerlingen die een horecaopleiding volgen leren onder andere in het horecarestaurant van de school, maar ook tijdens stages in een horecabedrijf. Daar zijn ze niet alleen in een ruimte waar alcohol aanwezig is en wordt geschonken, ze zullen dat zelf ook moeten leren. Vanzelfsprekend zijn er leraren of leermeesters aanwezig die er voor zorgen dat de leerlingen zich concentreren op het aanleren van die vaardigheden en die er op toe zien dat de leerlingen niet zelf alcohol drinken. Sommige van die leerlingen zijn alleen nog geen 16 als ze die praktijkervaringen gaan opdoen in het schoolrestaurant of tijdens een stage. Dat is een praktisch probleem wat niet bedoeld zal zijn om te verbieden door de toenmalige wetgever maar

dat stagebedrijven wel huiverig maakt om bepaalde leerlingen een stageplek aan te bieden. Dat kan allemaal niet de bedoeling zijn. Met de nu voorgestelde aanpassingen van de artikelen 24 en art 45 wordt beoogd dat recht te trekken.

KHN ondersteunt dat doel volledig.

Intrekken besluit eisen inrichtingen Drank en Horecawet

Het besluit eisen inrichtingen DHW regelt een aantal bijzondere technische eisen die worden gesteld aan inrichtingen waar het horecabedrijf of het slijterijbedrijf wordt uitgeoefend.

In feite gelden die eisen bovenop de eisen die al voortvloeien uit het Bouwbesluit 2012.

KHN pleit al jaren voor op z'n minst een grondige herziening van dat besluit eisen inrichtingen DHW.

In het voorstel wordt het besluit geschrapt, er is een bepaling met betrekking tot de afscheiding tussen een slijtlokaliteit en andere bedrijfsruimten die wordt overgeheveld naar de wet zelf.

Dat betekent voor een horecabedrijf met een vergunning om alcohol te schenken voor consumptie ter plekke (straks dus Alcoholvergunning) dat er geen extra, specifieke bouwtechnische eisen worden gesteld in verband met het schenken van alcohol naast datgene wat er staat in het Bouwbesluit 2012.

Dat maakt het voor iedereen een stuk eenvoudiger en overzichtelijker. KHN is dan ook blij met dit voorstel.

Aandachtspunten. Suggesties voor verbetering

Regels voor verkoop van alcohol op afstand

Het is naar mening van KHN terecht dat er nadere regels worden gesteld in de Alcoholwet om te borgen dat ook de verkoop van alcohol op afstand, en het vaststellen dat de koper meerderjarig is in het bijzonder, op een verantwoorde manier plaats vindt.

Sleutelbepaling (art 20a) in het wetsvoorstel is dat er bij AMvB eisen worden gesteld aan het 'leeftijdverificatiesysteem' dat moet worden gehanteerd op het moment van de aankoop (de internetbestelling) en dat er eisen gesteld gaan worden aan de 'geborgde werkwijze' die de verkoper (op afstand) moet hanteren om er voor te zorgen dat de alcohol op de juiste plek terecht komt en dat ook op het moment van de fysieke aflevering een leeftijdcheck plaats vindt.

Hoe de invulling van die eisen in een AMvB er uit komt te zien is eigenlijk nog volkomen onduidelijk. Zeker als het gaat om de 'geborgde werkwijze', maar ook ten aanzien van het 'leeftijdverificatiesysteem' bij het online bestelmoment is nog veel onduidelijk. In de Memorie van Toelichting wordt alleen toegelicht dat wordt gedacht aan een leeftijdsvraag op het moment van aankoop en op termijn een *sluitend leeftijdverificatiesysteem waarmee de leeftijd op afstand op het moment van aankoop met een elektronisch identiteitsbewijs wordt vastgesteld. Het elektronisch identiteitsbewijs zal een door de Rijksoverheid uitgegeven identiteitsbewijs zijn.*

Zoals gezegd begrijpen we de noodzaak om tot nadere invulling van regels voor de verkoop van alcohol op afstand te komen. Bij de nadere uitwerking van de eisen voor het leeftijdverificatiesysteem en de geborgde werkwijze zijn de volgende randvoorwaarden volgens KHN belangrijk:

- De nadere eisen moeten ook voor mkb-ers die hun producten online willen aanbieden haalbaar en betaalbaar zijn. Anders ontstaat er rechtsongelijkheid;
- De eisen moeten ook praktisch en werkbaar in de praktijk zijn. Geen nieuwe, extra administratieve monsters optuigen;
- Voorkomen moet worden dat de eisen die worden gesteld aan het leeftijdverificatiesysteem zodanig specifiek zijn als het gaat om de technische eisen dat er een monopolie/oligopoliepositie ontstaat voor 1 aanbieder of slechts een paar aanbieders.

Grondslag voor onafhankelijke positie en vergoeding Landelijke Examencommissie

De voorgestelde artikelen 11a tot en met 11f regelen de instelling en taken van de landelijke commissie sociale hygiëne (lcsH). In grote lijnen komt het er op neer dat de huidige landelijke examencommissie wordt omgevormd tot een zelfstandig bestuursorgaan. Uit de memorie van toelichting blijkt dat de lcsH voorlopig zal worden ondergebracht bij het CIBG.

De lcsH heeft daarbij drie taken; erkennen van diploma's als bewijsstuk, inschrijven van personen in het register sociale hygiëne en daaraan gekoppeld het afgeven van de 'verklaring kennis en inzicht sociale hygiëne' en het voor iedereen raadpleegbaar maken van het Register sociale hygiëne.

Er is één punt van de voorgestelde bepalingen dat hetzij verduidelijking dan wel aanpassing behoeft.

In art 11d wordt de taak van het erkennen van diploma's als bewijsstuk geregeld. In het derde lid wordt bepaald dat een erkenning van een diploma geldt voor de periode van drie jaar.

KHN gaat er voorsnog van uit dat met art 11d wordt bedoeld de erkenning van de onderwijsinstelling die examens 'kennis en inzicht sociale hygiëne' afneemt en bij het slagen een diploma daarvoor afgeeft aan de persoon die het examen maakt. Dus dat het feitelijk gaat om een soort accreditatie van de instelling zodat de diploma's kennis en inzicht sociale hygiëne van die onderwijsinstelling kunnen worden opgenomen in het openbare register. En dat het NIET gaat om het individuele diploma van degene die het examen heeft gehaald.

Zou het laatste wel bedoeld zijn dan is het gevolg dat een individueel diploma slechts drie jaar geldig is en dat iedereen met een verklaring sociale hygiëne elke drie jaar op herhaling moet met alle administratieve rompslomp en kosten van dien.

Noch uit de memorie van toelichting noch uit de artikelsgewijze toelichting op het wetsvoorstel valt af te leiden dat het de bedoeling is dat iedereen met een verklaring sociale hygiëne iedere drie jaar op 'herhaling' moet. Desalniettemin is het naar mening van KHN wenselijk dat in de memorie van toelichting en/of artikelsgewijze toelichting meer helderheid en duidelijkheid wordt verschaft zodat er geen enkel misverstand kan ontstaan.

Mocht het onverhoopt toch de bedoeling zijn dat een individueel diploma 'kennis en inzicht sociale hygiëne' slechts voor drie jaar geldt en iedere persoon met een verklaring sociale hygiëne iedere drie jaar op herhaling moet dan is KHN daar een groot *tegenstander* van. In dat geval zou lid 3 van artikel 11d geschrapt moeten worden.

Wat zou er nog aan het wetsvoorstel moeten worden toegevoegd

Naar mening van KHN moeten er in ieder geval twee punten aan het wetsvoorstel worden toegevoegd:

- Schrappen/aanpassen bepaling dat alle leidinggevenden moeten worden bijgeschreven in het aanhangsel bij de vergunning
- Bepaling dat een BV van een paracommerciële instelling ook moet voldoen aan de regels uit de paracommerciële verordening

Schrappen/aanpassen bepaling dat alle leidinggevenden moeten worden bijgeschreven in het aanhangsel bij de vergunning

Alle leidinggevenden in een horecabedrijf en slijterijbedrijf moeten in het bezit zijn van een Verklaring sociale hygiëne en (dus) zijn ingeschreven in het register sociale hygiëne. Nu kan dat register worden geraadpleegd door BOA's en andere toezichthouders, straks is het register openbaar. Het wetsvoorstel brengt hier feitelijk geen wezenlijke verandering in.

In art 24 lid 1 onder a van de wet is bepaald dat er tijdens openingstijden altijd een leidinggevende aanwezig moet zijn. Op zich logisch, de ratio er achter is dat er tijdens openingstijden altijd iemand aanwezig moet zijn met voldoende kennis en inzicht met betrekking tot sociale hygiëne. Wat KHN betreft moet aan dat principe niet getornd worden.

Maar bovenop die eisen komt ook nog eens dat *alle* leidinggevenden in een aanhangsel bij de vergunning moeten zijn bijgeschreven (danwel dat die bijschrijving is aangevraagd). Dat is nu allemaal geregeld in de artikelen 29 en 30a van de huidige Drank en Horecawet, in de Alcoholwet blijven die artikelen feitelijk ongewijzigd.

Naar mening van KHN moet die eis komen te vervallen, in ieder geval voor leidinggevenden die *geen* eigenaar/bestuurder zijn van het horecabedrijf of slijtersbedrijf. De wet kent drie categorieën leidinggevenden in art 1 van de wet.

- 1°. de natuurlijke persoon of de bestuurders van een rechtspersoon of hun gevolmachtigden, voor wiens rekening en risico het horecabedrijf of het slijtersbedrijf wordt uitgeoefend;
- 2°. de natuurlijke persoon, die algemene leiding geeft aan een onderneming, waarin het horecabedrijf of het slijtersbedrijf wordt uitgeoefend in een of meer inrichtingen;
- 3°. de natuurlijke persoon, die onmiddellijke leiding geeft aan de uitoefening van zodanig bedrijf in een inrichting;

Categorie 1 betreft de *eigenaren/leidinggevenden* (rekening en risico), de categorieën 2 en 3 betreffen de *bedrijfsleiders/leidinggevenden* (de personen die niet eigenaar zijn maar wel leiding geven aan het horecabedrijf, algemene leiding dan wel directe leiding).

Voor al die leidinggevenden geldt dus de eis dat zij zijn bijgeschreven moeten zijn in het aanhangsel bij de vergunning.

In de praktijk is er redelijk veel doorstroom van personeel in de horeca, ook als het gaat om bedrijfsleiders. Het telkens moeten aanvragen van een wijziging van het aanhangsel van de vergunning betekent niet alleen heel veel administratieve rompslomp en gedoe, voor iedere wijziging worden ook nog eens kosten door de gemeente in rekening gebracht waardoor het ook nog eens een forse kostenpost betekent.

Belangrijker is dat het wat KHN betreft nog maar de vraag is of het wel noodzakelijk is dat de tweede en de derde categorie van leidinggevenden in het aanhangsel bijgeschreven moeten zijn. Als het gaat om de verantwoorde verstrekking van alcohol wordt dit immers geborgd door het openbare register dat een BOA ter plekke kan raadplegen. Ter plekke kan gevraagd worden naar de bedrijfsleider, ter plekke kunnen de gegevens worden ingevoerd (naam, voorletters en geboortedatum) en kan worden gecontroleerd of die leidinggevende voldoet aan de opleidingseisen met betrekking tot sociale hygiëne.

De verplichte bijschrijving van de leidinggevenden categorieën 2 en 3 dient geen extra doel terwijl het wel leidt tot regeldruk voor ondernemers. KHN stelt dan ook concreet voor om de eis van het bijschrijven in het aanhangsel bij de vergunning voor de leidinggevenden uit de categorie 2 en 3 uit de wet te schrappen.

Bepaling dat een BV van een paracommerciële instelling ook moet voldoen aan de regels uit de paracommerciële verordening

De wet kent de volgende definitie voor een paracommerciële rechtspersoon:

een rechtspersoon niet zijnde een naamloze vennootschap of besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, die zich naast activiteiten van recreatieve, sportieve, sociaal-culturele, educatieve, levensbeschouwelijke of godsdienstige aard richt op de exploitatie in eigen beheer van een horecabedrijf;

In art 4 van de wet is de bepaling opgenomen dat een gemeente in een verordening regels moet stellen waaraan paracommerciële rechtspersonen zich moeten houden bij de verstrekking van alcohol om *oneerlijke mededinging te voorkomen*.

De achtergrond van de regel is dat voorkomen moet worden dat stichtingen en verenigingen met andere hoofdactiviteiten dan horeca (denk aan sportverenigingen, buurthuizen, culturele instellingen etc.), die vrijwel altijd structureel flink worden gesubsidieerd door gemeenten, in feite gesubsidieerd de concurrentie aangaan met horecabedrijven die voor eigen rekening en risico moeten ondernemen.

Om die oneerlijke concurrentie te voorkomen moeten gemeenten in een verordening regels stellen aan paracommerciële instellingen, bijvoorbeeld beperkingen aan de tijdstippen waarop alcohol mag worden verkocht door een paracommerciële rechtspersoon en/of beperkingen aan het mogen faciliteren van feesten en partijen.

In toenemende mate zien we echter dat die gesubsidieerde paracommerciële rechtspersonen BV's oprichten om alsnog een horecabedrijf te kunnen exploiteren zonder enige beperking. BV's zijn immers uitgesloten van de definitie van een paracommerciële rechtspersoon.

Reguliere horecaondernemers worden dus steeds vaker geconfronteerd met concurrentie door horeca-BV's van zwaar en structureel gesubsidieerde stichtingen/verenigingen. Dat is een oneerlijke strijd. De horeca-BV van een paracommerciële rechtspersoon profiteert vrijwel altijd direct of op z'n minst indirect mee van de structurele subsidies die de stichting/vereniging ontvangt. Dat kan zitten in personeel/vrijwilligers dat vrijelijk wordt uitgewisseld dan wel dat er wordt geprofiteerd van een zeer lage huurprijs in een gebouw dat volledig met behulp van gemeentesubsidie wordt neergezet of verbouwd/opgeknapt. De paracommerciële rechtspersonen kennen geen financieringsproblemen waar reguliere horeca-ondernemers mee te maken hebben (vaak staat de gemeente garant of borg). En gaat het alsnog mis met de horeca-BV dan springt de stichting/vereniging, maar uiteindelijk linksom of rechtsom de gemeente, vrijwel altijd financieel bij.

Naar mening van KHN kan dit nooit de bedoeling zijn geweest van de wetgever. Volgens KHN moet de wet- en regelgeving paracommerciële rechtspersonen dwingen tot een eerlijke keuze. Of je kiest voor structurele subsidiestromen maar dan kan het niet zo zijn dat wel via een BV commerciële horecabedrijven oneerlijk worden beconcurrereerd, of je gaat de commerciële concurrentie aan maar dan mag er ook geen sprake zijn van structurele subsidie. Op dit moment kunnen stichtingen/verenigingen van twee walletjes eten.

De Wet Markt en Overheid is in deze situaties niet van toepassing omdat de bewuste stichtingen/verenigingen niet gelden als een overheidsbedrijf. Er is weliswaar een structurele subsidie-relatie, maar de gemeente heeft het binnen de stichting/vereniging niet voor het zeggen.

De oplossing moet er dan ook naar mening van KHN in zitten dat de definitie van paracommerciële rechtspersoon in de Alcoholwet wordt aangepast of aangevuld. De aanpassing/aanvulling moet zijn dat een BV waar een paracommerciële rechtspersoon het beleid bepaalt (bv een meerderheid van de aandelen heeft) in de zin van de Alcoholwet ook geldt als een paracommerciële rechtspersoon. Dat betekent dan vervolgens dat voor die BV van een paracommerciële rechtspersoon de zelfde beperkingen gelden (in schenktijden en/of beperkingen aan het kunnen faciliteren van feesten en partijen) als gelden voor de paracommerciële rechtspersoon. Dan wordt recht gedaan aan de bedoeling van de wet, namelijk dat reguliere horecabedrijven niet op een oneerlijke manier worden beconcurrereerd door (indirect) structureel gesubsidieerde instellingen.

Vanzelfsprekend is KHN te allen tijde bereid haar standpunten en voorstellen nader toe te lichten of om mee te denken aan verdere verbetering van het wetsvoorstel.

Hoogachtend,
Koninklijke Horeca Nederland

Dirk Beljaarts
Algemeen directeur